

Z právní praxe.

Plenární rozhodnutí nejvyššího soudu z 15. října 1934,
Pres. 1865/33.

Provozování kinematografické licence jinou osobou než majitelem licence*).

1. Platnost smlouvy o provozování kinematografické licence jinou osobou než majitelem licence jest podmíněna tím, že bude pravoplatným rozhodnutím příslušného správního úřadu schválena nebo vzata na vědomí. Stalo-li se tak, jest i pro soudy závazně rozhodnuto, že se smlouva nepříčí zákazu propachtování podle § 9 nařízení ministerstva vnitra v dohodě s ministerstvem pro veřejné práce z 18. září 1912, č. 191 ř. zák. Soudy nejsou zejména oprávněny odepíratí smlouvě soukromoprávní účinnost z důvodu, že podle obsahu smlouvy jde vpravdě o zákázané propachtování licence.

2. Pro právní poměr mezi smluvníky jest rozhodným skutečný, pravý obsah smlouvy, i kdyby byl podle názoru soudu s hlediska zákazu § 9 nařízení závadný.

3. Zodpovědnost ze smluv, ujednaných pro provoz, řídí se předpisy občanského práva. Bude záležití na tom, kdo a v jaké vlastnosti smlouvu pro provoz ujednal, a zda druhému smluvníkovi byl anebo při patřičné pozornosti znám býti mohl poměr provozovatele k majiteli licence. Po této stránce zápis do licenčního katastru není o sobě rozhodujícím, může však podle okolností případu býti spolurozhodujícím.

4. Otázku, kdo ručí za vady zařízení kinematografu, zda majitel, či provozovatel licence, a pokud ručí majitel místností a zařízení za jejich vady, jest řešiti podle okolností případu podle ustanovení občanského práva o náhradě škody.

Důvody zesíleného senátu nejvyššího soudu.

Ježto v rozhodnutích nejvyššího soudu byly v oboru práva provozu kinematografů posuzovány a řešeny některé otázky různě, přikázal první prezident nejvyššího soudu zesílenému senátu tyto právní otázky:

1. zda je pachtovní smlouva o provozování kinematografické licence mezi stranami platná (pro: rozhodnutí čís. 6001 sb. n. s., č. j. Rv I 466/23, Rv I 1684/23, proti: rozhodnutí čís. 6131, 7643, 12.705 sb. n. s., č. j. Rv I 451/32);

2. zda jsou pro otázku, příčí-li se smlouva zákazu § 9 nařízení ministerstva vnitra ze dne 18. září 1912, čís. 191 ř. z., závazna rozhodnutí správních úřadů o schválení smlouvy, po případě její vzetí na vědomí (pro: rozhodnutí čís. 2708, proti: rozhodnutí čís. 11.841 sb. n. s.) a zda v důsledku toho lze při schváleném zástupci (třebas vpravdě pachtýři) pokládati jeho zástupci poměr za neplatný (nicotný);

3. otázku ručení majitele licence za závazky ze smluv ujednaných pro provoz a význam zápisu zástupce do licenčního katastru (pro: rozhod-

*) Toto plenární rozhodnutí se přiklonilo k správnému řešení otázky, jak je podal prof. Dr. Frant Weyr ve svém rozboru dosavadní judikatury v Časopise, roč. XVI. (1933), str. 266—272. K. G.

nutí čís. 3590, 8402, 12.705 sb. n. s., proti: rozhodnutí čís. 6647 sb. n. s., č. j. Rv I 1684/28, Rv I 401/28, Rv I 466/28, Rv I 1347/28, Rv I 2019/30;

4. otázku ručení za vadné zařízení kina majitelem licence (pro: rozhodnutí čís. 7643 „podnikatelem je majitel licence“, čís. 11.841 sb. n. s. vyloučení ručení skutečného provozu pro neplatnost smlouvy), provozem na vlastní účet nebo majitelem místností a zařízení.

Tyto otázky zodpověděl zesílený senát, jak shora uvedeno, řídě se těmito úvahami:

K čís. 1. Provoz kinematografů je upraven nařízením ministerstva vnitra, vydaným v dohodě s ministerstvem veřejných prací, ze dne 18. září 1912, čís. 191 ř. z. Toto nařízení bylo zákonem ze dne 28. října 1918, čís. 11 Sb. z. a n. ponecháno v platnosti. Má proto moc zákonné normy. Podle § 1 nařízení je pořádání kinematografických představení přípustné jen na základě úřední licence, kterou (§ 4) uděluje zemský úřad. Licence propůjčuje právo k provozu jen majiteli licence označenému v licenční listině, a není ani mezi živými ani dědičtím na jinou osobu přenositelná. Podle § 9. nařízení, jenž je nadepsán „osobní provoz“, nesmí býti provoz licence propachtován. Jen s úředním svolením je přípustný provoz zástupcem (jednatelem). Svolení to smí býti uděleno jen v nutkových případech a zástupcem může býti jen osoba vyhovující podmínkám nařízení (§ 7). Uvésti jest, že přestoupení podmínek nařízením pro provoz stanovených je podle § 26 nařízení trestné a že další přestoupení po dvojnásobném potrestání, stane-li se pochybnou spolehlivost provozce, má v zápětí odejmutí licence. Podle výslovného ustanovení § 9, že licence nesmí býti propachtována, jest propacht licence zakázán.

Podle § 879, odstavec první, obč. zák. jsou ničí smlouvy, přičičí se zákonnému zákazu. Lze připustiti, že zakázaná smlouva jest i tehdy nicotná, když to při zákonném zákazu nebylo výslovně řečeno. Než povaha věci a rozhranění mezi právem soukromým a právem veřejným a mezi pravomocí soudů a oborem působnosti úřadů správních činí nezbytným, by s hlediska § 879, odstavce první, obč. zák., bylo v každém jednotlivém případě zkoumáno, co jest účelem zákonného zákazu, najmě, zda jim mají býti chráněny zájmy soukromé, či zájmy veřejné. Ochráncem ohrožených anebo již zasažených zájmů soukromých jsou podle svého poslání soudy, jim náleží, by bděly nad tím, by bylo dbáno zákonného zákazu, jimž mají býti chráněny zájmy soukromé, a by vyslovily se všemi důsledky nicotnost smluv, přičičích se takovému zákonnému zakazu. Tomuto stanovisku nasvědčuje i druhý odstavec § 879 obč. zák. Vypočítává příkladmo smlouvy, jež jsou ničí. Při těchto smlouvách jde veskrze o smlouvy, jimiž podle pojetí zákona jsou nepřipustným způsobem zasaženy zájmy soukromé. Při zakazu těchto a podobných smluv jest zákonný zákaz vlastním a jediným účelem, nikoli jen prostředkem k jinému vlastnímu účelu zákonného zákazu.

Jinak jest tomu při zákonných zákazech, při nichž zakázané právní jednání o sobě nebylo by závadné, avšak prohlašuje se za nepřipustné, protože by ohrožovalo nebo zmařilo veřejný zájem, jehož ochrana jest účelem zákazu, při němž zákonný zákaz právního jednání o sobě nezavadného jest jen prostředkem k dosažení vlastního veřejnoprávního účelu. Bdíti nad veřejnoprávními zájmy chráněnými kromě jiného i zákonným zákazem právního jednání zájmy ty podle pojetí zákona ohrožujícího, jest úkolem úřadů správních. Mají-li tudíž úřady správní možnost, by svými vlastními opatřeními a rozhodnutími zjednalý průchod zákonnému zakazu, jest jim ponecháno, by tak učinily. Tímto opatřeními anebo rozhodnutími jsou pak soudy vázány. Nelze jim přiznati právo a ukládati povinnost, by výrok správního úřadu věcně přezkoumávaly. To plyne nade vši pochybnost již ze zásady § 96 (1) ústavní listiny, podle níž soudnictví jest ve všech stolicích odděleno od správy. Tato zásada nedovoluje soudům, by se zabývaly věcmi, jež upravovati náleží úřadům

správním, nedovoluje však ve své důslednosti ani, by soudy nepřímo vystupovaly jakoby opravné stolice ohledně opatření a rozhodnutí úřadů správních, osobující si, byť i jen pro svou potřebu, právo, přezkoumávat po věcné stránce pravoplatná opatření a rozhodnutí úřadů správních, a naopak.

Použije-li se toho, co řečeno, k rozpoznání dosahu a účinku zákonného zákazu propachtování kinematografické licence, dospívá se k těmto důsledkům:

Účelem a předmětem nařízení č. 191 ř. z. z roku 1912, jež v dalším bude označováno prostě slovem „nařízení“, jest nade vše pochybnost ochrana zájmů veřejných. Zákonný zákaz propachtování licence (§ 9, odstavec první, nařízení) jest jen jedním z prostředků této ochrany. Eedit nad těmito zájmy jest úkolem úřadů správních. Jim zejména též náleží zkoumati, zda se dohoda o provozování licence jinou osobou, než jejím majitelem, nepříčí zákazu § 9 nařízení. Byla-li dohoda správním úřadem pravoplatně schválena nebo vzata na vědomí, jest tím i řečeno, že se nepříčí zákonnému zákazu § 9 nařízení. Tím jest i pro soudy závazně rozhodnuto, že se dohoda nepříčí zákonnému zákazu § 9 nařízení. Jest přirozené s tohoto hlediska platná a závazná podle svého obsahu a smyslu. Soudům nelze přiznati oprávnění, by odpíraly smlouvě platnost z důvodu, že jde při ní o zakázané propachtování licence. Tím by si soudy osobovaly právo, přezkoumávat věcnou správnost výroku správního úřadu, že se dohoda nepříčí zákonnému zákazu propachtování licence, kterážto právo jim však, jak řečeno, nepřísluší.

K čís. 2. Jinak, se soukromoprávního hlediska, posuzují soudy dohodu jako každou jinou soukromoprávní dohodu, podle jejího právého smyslu a obsahu. Rozumí se samo sebou, že se soukromoprávního hlediska jest nejen právem, nýbrž i povinností soudu, by, je-li to pravým smyslem a obsahem dohody, posuzoval ji jako smlouvu pachtovní a vyvodil z toho potřebné soukromoprávní důsledky. Jen jediný důsledek nesmí z tohoto svého pojetí dovoditi, to jest nesmí dohodě vůbec odepřiti platnost a závaznost z důvodu, že se příčí zákonnému zákazu § 9 nařízení. Vysloviti tento důsledek jest soudu zabráněno závazným rozhodnutím úřadu správního.

K čís. 3. Ministerské nařízení čís. 191/1912 ručení majitele licence ze smluv pro její provoz ujednaných neupravuje. Upravuje provoz kinematografické licence jen s hlediska veřejných zájmů. Práví-li nařízení v § 9, posledním odstavci, že povinnosti majitele licence postihují i jeho zástupce, týká se to podle výslovného ustanovení tohoto odstavce § 9 povinností, jež jsou nařízením čís. 191/1912 uloženy majiteli licence, tedy povinností veřejných. Pro otázku ručení majitele licence ze smluv týkajících se provozu licence rozhodna jsou ustanovení soukromého práva nanej obecného občanského zákona. Zápis do licenčního katastru (§ 14 nařízení čís. 191/1912) nebude bez významu, avšak zápis provozovatele licence jako zástupce v katastru o sobě nestačí, aby majitel licence ručil ze smluv uzavřených pro provoz. Ten, kdo jest v licenčním katastru zapsán jako zástupce licenciáta, zástupcem ve skutečnosti býti nemusí. Licenční katastr vede se k vůli evidenci licenci, jejích majitele, stanovíště, názvu, rozsahu, trvání a také zástupce, každý má volno do katastru nahlédnouti a si z něho opis vzíti, ale práva zápisem do licenčního katastru se nenabývá, pokud se týče nepozbývá a důvěra v katastr není, jakž je tomu u veřejných knih, chráněna. Proti lepšímu přesvědčení a k odčinění neopatrnosti nebo nedostatku bdělosti se katastru nelze s úspěchem dovolávat.

K čís. 4. V této otázce rozhodná jsou ustanovení obecného občanského zákona o náhradě škody (§§ 1293 a násl.). Jde jen o to, kdo má ručiti za škodu, kterou jest nahraditi a která vznikla vadným zařízením. Provozuje-li licenci licenciát sám, nebo na svůj účet zástupcem anebo

přenechal-li provoz licence někomu, kdo za provozovatele příslušným úřadem nebyl schválen, půjde škoda, pokud jest jí hraditi, na vrub licenciáta. Provozuje-li však, byv schválen příslušným úřadem, licenci někdo jiný místo licenciáta na svůj účet, ať jako pachtýř nebo samostatný podnikatel, bude tento jiný ručiti za škodu z používaného vadného zařízení. Licenciát není tu v okruhu osob, které z provozu a z jeho vad jsou zodpovědny. Majitel místnosti a zařízení kina, jímž může býti i licenciát, odevzdá-li místnosti a zařízení nikoli ve stavu podle předpisů nebo ve stavu upotřebitelném anebo neudrží-li je v řádném stavu, bude po případě ručiti z důvodu opomenutí náležité péče za škody následkem toho vzniklé.

Přehled judikatury nejvyššího soudu.

A. Ve věcech civilních.

Doprava železniční.

Ustanovení čl. 54 předpisů pro službu dopravní čís. XIX. neplatí pro zařazení vagonu s hořlavými látkami při posunu ve stanici. (Rozh. z 20. září 1934, Rv I 2232/32.)

Exekuce.

K právním podmětům, v jichž prospěch je stanovena výhoda § 15 ex. ř., patří i nositelé veřejného sociálního pojištění. — Ustanovení § 15 ex. ř. se vztahuje i na exekuci zabavením a prikázáním pohledávek jež má zemědělská nemocenská pojišťovna za určitými osobami na pojišťovacích příspěvcích. — Je-li v návrhu na povolení exekuce proti právnímu podmětu uvedenému v § 15 ex. ř. označen určitý předmět na nějž vymáhající věritel zamýšlí vésti exekuci, má si soud již před rozhodnutím o exekučním návrhu vyžádati prohlášení správního úřadu o přípustnosti exekuce na věc takto označenou. (Rozh. z 20. září 1934, Rv I 786/34.)

Konkurs.

(Konkursní řád ze dne 27. března 1931, čís. 64 Sb. z. a n.)

Správce žalobcovy konkursní podstaty jest oprávněn podati odvolání, třebaže ještě nebyl předsevzat zkušební rok. Tím, že správce konkursní podstaty žalobcovy podal odvolání, vstoupil do sporu třebaže navrhoval kromě zrušení rozsudku z důvodu zmatečnosti přerušení řízení a uložení povinnosti k náhradě útrat žalovanému. (Rozh. ze 6. září 1934, R II 325/34.)

Uvalení konkursu na jmění povinného nebrání tomu, by se nebylo domáháno uspokojení práva na oddělené uspokojení návrhem na povolení exekuce řízeným nikoliv proti správci úpdkové podstaty, nýbrž proti povinnému. — Bylo-li uvalení konkursu veřejně vyhlášeno a v exekučním návrhu výslovně uvedeno, nevádí, že v návrhu nebylo také uvedeno, že povinný jest v té příčině zastoupen správcem úpdkové podstaty, a nemůže to býti důvodem k zamítnutí návrhu. (Rozh. ze 13. září 1934, Rv I 926/34.)

Zahájení úpdkového řízení jest překážkou nejen pro výkon nýbrž i pro povolení exekuce na dlužníkovu jmění. — Správce konkursní podstaty jest oprávněn k rekursu proti povolení exekuce, i když byla navrhována proti úpadci. (Rozh. ze 14. září 1934, R I 804/34.)

Náhrada škody.

Ustanovení § 1313 a) obč. zák. nelze použiti, byla-li škoda způsobena osobě od smluvníka rozdílné (jeho manželce.) (Rozh. ze 26. září 1934, Rv I 2376/32.)

Nekalá soutěž.

(Zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 Sb. z. a n.)

Volbu nové firmy (§ 11 (2) zák.) jest zpravidla přenechati žalovanému. (Rozh. z 8. září 1934, Rv I 848/33.)

Škrtnutí nebo přetiskování závadných míst v letáku nestačí vždy k zamítnutí žaloby domáhající se zdržení se uveřejňování nesprávných údajů. — S hlediska § 2 zák. proti nek. soutěži nezáleží na tom, zda dodatek ke jménu soutěžitele lze uznati za vhodný s hlediska § 44 živn. řádu. — Dodatek k firmě (ke jménu), sloužící k bližšímu označení podniku, nepřičí se nutně § 2 zák. proti nekale soutěži. (Rozh. ze 14. září 1934, Rv I 1540/34.)

Nezáleží na větším nebo menším rozsahu odbytu soutěžící cizozemské firmy v tuzemsku. — Proti Maďarsku jest zaručena vzájemnost podle § 52 (2) zák. — Byla-li prohlášením ministra spravedlnosti prokázána vzájemnost, jest cizozemec co do ochrany na rovni tuzemcům, třebaže snad cizí stát neposkytuje zdejšímu příslušníkům právě takovou ochranu jako zdejší stát cizím příslušníkům, pokud jen ochrana ta jest alespoň v podstatě shodná s ochranou podle zdejšího zákona proti nekale soutěži. — Otázku časového pořadí soutěžících podniků, tuzemského a cizozemského, jest posuzovati bez ohledu na to, o území kterého státu jde. (Rozh. ze 13. října 1934, Rv II 413/33.)

Nezaměstnaní.

(Zákon ze dne 22. února 1934, čís. 34 Sb. z. a n., o dočasných opatřeních v exekučním a konkursním řízení proti nezaměstnaným.)

Ochrany zákona se může dovolávati jen dlužník, jenž se dostal nezaviněně do hospodářské tísně, kterou způsobily příčiny na jeho vůli zcela nezávislé, nikoliv dlužník, který se vlastním zaviněním musil samostatně výdělečné činnosti vzdáti. (Rozh. ze 27. září 1934, Rv II 359/34.)

Obchodní pomocníci.

(Zákon ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák.)

Z toho, že obchodní pomocník nepoužil oprávnění k předčasnému vystoupení ze služby, ježto mu zaměstnavatel přikázal podřízené služby nesouvisející s jeho služebním postavením, nelze vyvozovati, že nesměl odepřiti konání služeb, jež mu podle smlouvy nepříslušely. Odepření takovýchto služeb nezakládá pro zaměstnavatele propouštěcí důvod podle § 27 čís. 4 zák. o obch. pom. (Rozh. ze 13. září 1934, Rv I 1629/32.)

Obchody.

Výroba kyseliny uhličité z plynů minerálních pramenů není provozováním obchodní (čl. 271 čís 1 obch. zák.) živnosti podle čl. 250 obch. zák. (Rozh. ze 6. září 1934, Rv I 1961/32.)

Odpůrčí řád

(ze dne 27. března 1931, čís. 64 Sb. z. a n.)

K odporu podle § 9 odp. řádu jest oprávněn jen věřitel, jemuž přísluší pohledávka peněžítá. (Rozh. z 20. září 1934, Rv II 1091/33.)

Osmihodinná pracovní doba.

(Zákon ze dne 19. prosince 1918, čís. 91 Sb. z. a n.)

„Pomocnými pracemi“ ve smyslu § 7, prvý odstavec, zákona jsou pracovní výkony, jež se i svou podstatou i dobou, jež jest pro jejich obstarávání vyměřena, odlišují od vlastních prací souvisejících přímo s určením podniku. Spadá sem i úklid obchodu a dílů po skončení práce a roznesení hotových výrobků a

odnesení pošty. — Za všechny pomocné práce, pokud přesahují pravidelnou pracovní dobu, jest platiti zvlášť jako za práce přes čas, jest tu však v ž d y přípustná a pro strany závazná úmluva stran o paušalování odměny za ně. (Rozh. ze dne 13. září 1934, Rv II 460/34.)

Pojišťovací smlouva.

Význam pojmu „řidičské povolání“. — Sedí-li řidič vedle pána vozidla řidičho vůz, aby bděl nad řízením vozidla nebo jen aby převzal řízení kdykoliv pán vozidla mu je přenechá, jest ve výkonu svého řidičského povolání. — Vysadil-li pán vozidla řidiče z povolání, jehož měl pojištěného proti úrazu, z řízení vozidla a svěřil-li řízení řidiči amatéru majícímu řidičskou zkoušku za dozoru řidiče z povolání, není v tom o sobě neopatrnost podle §§ 1297, 1299 obč. zák. (Rozh. ze 13. září 1934, Rv I 2187/32.)

Při přeměně pojištěné společnosti s r. o. ve společnost akciovou počítá se lhůta k výpovědi podle § 65 odst. 2 poj. ř. ode dne, kdy byl proveden zápis nové akciové společnosti do obchodního rejstříku nikoliv ode dne, kdy doručeno bylo usnesení o povolení zápisu. (Rozh. ze 14. září 1934, Rv I 2304/32.)

Pořad práva.

Přípustnost pořadu práva, domáháno-li se na okresu náhrady škody, ježto okres, prováděje práce kanalizační a stavbu silnice, zanedbal povinnou opatrnost, které musí dbáti každý, kdo provádí kanalizační práce nebo stavbu silnice. (Rozh. ze 13. září 1934, R II 187/34.)

Pracovní soudy.

(Zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 Sb. z. a n.)

Pro nárok z pracovního poměru proti zaměstnavatelově pozůstalosti jest příslušný pracovní soud. (Rozh. z 1. září 1934, R I 761/34.)

Ve věcech pracovního soudnictví (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 Sb. z. a n.) nemusí býti rekurs, a to ani rekurs k nejvyššímu soudu, podepsán advokátem. (Rozh. z 8. září 1934, R II 304/34.)

Pro spor ze služebního poměru pomocného zaměstnance československých státních drah není vylučně příslušným okresní soud, a to, ani za platnosti zákona o pracovních soudech ze dne 4. července 1931, čís. 131 Sb. z. a n. (Rozh. ze 4. října 1934, Rv II 467/34.)

Přímé daně.

(Zákon ze dne 15. června 1927, čís. 76 Sb. z. a n.)

Odpor podle § 357 zákona může se týkati jen berní exekuce již zahájené a nevztahuje se na pozdější berní exekuci, třebaže je vedena na týž předmět. — „Vyhovění odporu“ ve smyslu § 357 zákona jest i v tom, že bylo straně (jejímu právnímu zástupci) třeba jen ústně (telefonicky) sděleno, že se exekuce k jejímu odporu zrušuje. (Rozh. z 5. října 1934, Rv II 845/34.)

Směnky.

(Zákon ze dne 13. prosince 1927, čís. 1 Sb. z. a n. na rok 1928.)

Okolnost, že datum vystavení směnky pochází z doby po úmrtí jednoho z přijatelů, není na závalu platnosti směnky. (Rozh. z 8. září 1934, Rv I 1872/34.)

Splátkové obchody.

(Zákon ze dne 27. dubna 1896, čís. 70 ř. zák.)

V tom, že prodatel povolil kupiteli platební lhůtu dvanácti měsíců a zaslal mu s fakturou a zbožím i dvanáct složných lístků, není o sobě mlčky sjednání splátkového obchodu ve smyslu § 1 zákona. (Rozh. ze 6. září 1934, R I 773/34.)

Společenstva.

(Zákon ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.)

Vstupem společenstva do likvidace nezaniká působnost dozorcí rady. — K vůli zjištění, zda byla zřízena likvidační bilance, nutno provésti revizi, nýbrž stačí vyzvání likvidátorů, by předložili tuto bilanci. — Bylo-li pozvání k valné hromadě v časopise, předepsané stanovami, redakcí časopisu odepřeno, nezbyvá, než doručiti pozvání každému členu družstva, nemají-li stanovy o tom jiného ustanovení. (Rozh. z 20. září 1934, R I 679/34.)

Úprava pachtovného při zemědělských pachtích.

(Vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 Sb. z. a n.)

Není nezákonností (§ 46 odst. (2) zák. ze dne 19. června 1931, čís. 100 Sb. z. a n.), povoleno-li snížení pachtovného, ač bylo umluveno pachtovné vypočtené na základě určitého množství obilí a vedle toho minimální pachtovné v penězích. (Rozh. ze 6. září 1934, R II 312/34.)

Všechny podmínky, na nichž závisí přípustnost úpravy pachtovného, musí by tu býti v době, kdy nařízení nabylo účinnosti. Pozdější stav nerozhoduje. (Rozh. ze 13. září 1934, R I 734/34.)

Vládní nařízení se nevztahuje na pachtovní poměr spadající sice do pachtovného roku 1932/1933, ale skončený již před tím, než nabylo účinnosti. (Rozh. z 21. září 1934, Rv I 877/34.)

Vedlejší intervence.

Nebyl-li vedlejší intervenient, jenž neměl postavení společníka v rozepři, příbrán k hlavnímu řízení, nejde o zmatečnost, nýbrž jen o formální vadu. — V návrhu strany, by bylo ústní jednání odročeno i proto, že vedlejší intervenient nebyl k roku obeslán, jest spatřovati výtku podle § 169 c. ř. s. (Rozh. ze 6. září 1934, R I 794/34.)

Vyrovnaní.

(Vyrovnač í rád ze dne 27. března 1931, čís 64 Sb. z. a n.)

Přisouzený úrok, vyloučený z vyrovnaní podle § 30 čís. 1 vyr. řádu lze vymáhati jen pro případ obživnutí pohledávky. — $\frac{1}{3}\%$ provise a útraty směněných žalob, vzniklé po zahájení vyrovnaní, nejsou vyrovnaní, nejsou vyrovnaním dotčeny a nemá nezaplacení jich právě tak jako nezaplacení úroku, vyloučeného z vyrovnaní, vliv na obživnutí pohledávky. — Upomínka ve smyslu § 67 vyr. řádu musí pocházeti od onoho věřitele, jenž se dovolává důsledků nesplnění vyrovnaní. — Návrh na povolení exekuce nenahrazuje upomínku ve smyslu § 67 vyr. řádu. (Rozh. ze 6. září 1934, Rv I 1331/34.)

Železniční zaměstnanci.

„Službou“ ve smyslu § 7 stanov pensijního fondu čsl. státních drah jest rozuměti službu železniční, kterou měl vykonávati zaměstnanec dráhy podle své příslušnosti k určité skupině železničních zaměstnanců, nikoliv však jen služební úkony, jež zaměstnanec skutečně prováděl naposled před zánikem služebního poměru. (Rozh. ze 7. září 1934, Rv I 1079/34.)

B. Ve věcech trestních a kárných.

Advokát — disciplinární.

Jde o porušení cti a vážnosti stavu, zamlčel-li advokátní koncipient zaměstnavateli — advokátu, a — ucházeje se o zápis do seznamu advokátů — advokátní komoře, že je proti němu v proudu trestní řízení pro zločin. (Rozh. ze dne 26. září 1934, Ds II 10/33.)

Byl-li advokát odsouzen pro zločin zpronevěry podmínečně, nelze sice postupovati podle § 19 kár. stat. adv. a vysloviti bez dalšího jednání škrtnutí provinilého ze seznamu advokátů proto, že byla zároveň vyslovena i jeho způsobilost k výkonu advokacie (§ 5 zák. čís. 562/1919). Byl-li však zločin spáchán právě v okruhu advokátských povinností obviněného, který se dopustil zpronevěry oproti svým klientům v několika případech a zpronevěřil značné částky, dopustil se obviněný přečinu porušení povinností povolání a poškození cti a vážnosti stavu tak závažného, že není hoden, aby zůstal příslušníkem advokátního stavu. (§ 12 lit. d., kár. stat.). (Rozh. ze dne 1. října 1934, Ds I 32/34.)

Advokát je podle §§ 9, 10 adv. ř. povinen voliti k obhájení práv svého klienta jen takovou cestu, která je ve shodě s platným právním řádem; nesmí straně tajiti skutečný právní stav, jaký se mu jeví po informativním jednání dle skutkových sdělení strany, doplněných případným seznáním obsahu příslušných spisů a listin; je povinen poučiti stranu o mylném jejím pojmání domnělého bezpráví, o zjevné zbytečnosti nebo nemožnosti těch právních kroků, jež strana chce podniknouti, a trvá-li strana přes to na určitém právním postupu, odepříti zastupování ve věci, jejíž naprostá beznadějnost je mu zřejmá, a tak uchrániti stranu před škodou, která by jí nezbytně musela vzejíti žádaným postupem a právním zastupováním. (Rozh. ze dne 29. října 1934, Ds II 7/33.)

Alimentační zákon.

Přestupek podle § 8 alim. zák. byl spáchán tam, kde pachatel měl vykonati činy, jichž opomenutí se mu dává za vinu (kde pachatel bydlí a svou alimentační povinnost neplní), nikoli tam, kde trestná nečinnost pachatelova svůj objekt zasahuje. (Rozh. ze dne 11. října 1934, Nd I 390/34.)

Křivé svědectví.

Křivé údaje strany v civilním sporu při provádění důkazu výsledkem stran jsou trestné jen, byly-li učiněny pod přísahou; nepřisezná křivá vypověď strany je beztrestná. (Rozh. za dne 17. července 1934, Zm I 884/33.)

Maření exekuce (§ 3).

Pachatele neomlouvá okolnost, že předměty jemu zabavené jsou příslušenstvím jeho rolnické usedlosti, jež mohou býti vzaty do exekuce jen s nemovitostí samou. (Rozh. ze dne 31. července 1934, Zm I 817/33.)

Míchání se do služebního výkonu.⁶

Vměšováním se do služebního výkonu ve smyslu § 314 tr. zák. je jakékoliv jednání ovládané snahou, by byl úřední osobě stížen služební výkon; může jím býti i horor (rozmluva); nesejde na doslovu pronesených slov, je-li jen výrok vůbec způsobilý úřední osobu při služebním výkonu rušiti, vytrhovati, její pozornost od služebního jednání odvracetí. — Po subjektivní stránce je třeba, by pachatel jednal v úmyslu úřední osobě při služebním výkonu překážeti, služební výkon stěžovati. (Rozh. ze dne 4. září 1934, Zm II 151/33.)

Nadržování zločincům.

Ke skutkové podstatě zločinu podle § 212 tr. zák. se předpokládá, že pachatel seznal, že jiná osoba páchá zločin, dále, že si pachatel uvědomuje povinnost použitím vhodného zabraňovacího prostředku vykonání zločinu překaziti a, ac má snadnou možnost zakročiti k zabránění cizímu zločinu, u vědomí své povinnosti a možnosti záměrně opomene učiniti vhodné opatření ku zabránění zločinu. (Rozh. ze dne 3. října 1934, Zm II 76/34.)

Násilí veřejné.

Okenní tabuli ve dveřích vedoucích z chodby vagonu do oddělení vozu nelze řadit mezi předměty v § 85 c., tr. zák. vytčené. Rozh. ze dne 1. září 1934, Zm I 986/33.)

Nekalá soutěž.

Přečin zlehčování podle § 27 zák. čís. 111/1927 je deliktem ohrožovacím, nikoliv výsledným; stačí, byla-li pozastaveným jednáním přivoděna jen možnost škody, třebaš i jen pro uzavírání budoucích zákazek.

Spadá sem, tvrdil-li kdo, že určitá firma již neexistuje, že jeho firma její podnik převzala a má bráti do opravy výrobky oné firmy. (Rozh. ze dne 10. září 1934, Zm I 381/33.)

K údajům o poměrech podniku po rozumu § 27 (§ 2 ods. 2) zák. čís. 111/1927 patří i zlehčovací údaje o osobách v podniku zaměstnaných, tedy nejen o osobě majitele podniku, nýbrž i o jeho zaměstnanci, uzavírajícím za podnik smlouvy o dodání zboží, neboť tyto údaje dotýkají se pověstí podniku a mohou poškoditi podnik. (Rozh. ze dne 15. října 1934, Zm I 268/34.)

Odpor.

Opravné prostředky, jež obžalovaný podal zároveň s odporem, pozbyly vyhověním odporu účinnosti a platí, jako by nebyly vzneseny. — Není proto zákonného důvodu k opětovnému předložení spisů za účelem rozhodnutí o nich, nedostavil-li se obžalovaný k novému hlavnímu přelíčení a je-li proto na rozsudek hleděti jako na právoplatný (čtvrtá věta 3. odst. § 427 tr. ř.). (Rozh. ze dne 11. října 1934, Zm I 833/34.)

Ochrana cti.

Není-li trestný neznámý pisatel z důvodu § 6 odst. 2 b.) a 3 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n., není trestnou ani osoba odpovědná za zanedbání povinné péče podle § 6 zák. čís. 124/1924 (§ 4 vyhl. 145/1933) Sb. z. a n. — Objektivní jsočnost veřejného zájmu nelze popřít, šlo-li o to, informovati veřejnost o způsobu, jakým došlo k prodeji (směně) obecního pozemku. (Rozh. ze dne 24. září 1934, Zm I 711/34.)

S hlediska § 9 (3) zákon o ochraně cti nezáleží na tom, že soukromý obžalobce odepřel zadostiučinění přijmouti. (Rozh. ze dne 11. října 1934, Zm I 1088/33.)

Ustanovení § 41 čís. 1 zák. o ochraně cti čís. 108/33 aplikuje jen všeobecnou normu čl. IX. uvoz. zák. k tr. zák. na obor ochrany cti s jediným omezením, že zpětné působení nových norem je vyloučeno jen, byly-li dosavadní předpisy vlnkoví zřejmě příznivější; ustanovení § 7 obč. zák. nemá tu místa. — Ustanovení § 15 (2) zák. čís. 108/1933 je z oněch předpisů, jež podle § 41 čís. 1 cit. zák. platí o trestných činech spáchaných před účinností tohoto zákona jen za předpokladu, že ustanovení dosavadního práva nebyla vinníku zřejmě příznivější. — Zanechal-li zesnulý manželku a syna, není za platnosti zákona čís. 108/33 jeho bratr oprávněn podle § 15 (2) cit. zák. stíhati útok na čest zemřelého, třebaže mu v době stíhacího návrhu právo to podle § 495 odst. 2 tr. zák. příslušelo. (Rozh. ze dne 19. září 1934, Zm II 264/34.)

I když v době podání žaloby pro urážku úřadu (purkmistrovského) nebylo podle čl. V. zák. čís. 8/1863 ř. zák. třeba zmocnění úřadu ke stíhání, bylo na veřejném obžalobci (§ 281 čís. 9 c) tr. ř.), aby ke hlavnímu přelíčení, jež se konalo již za platnosti zákona o ochraně cti čís. 108/1933 Sb. z. a n., opatřil a soudu prokázal zmocnění ke stíhání, vyžadované nyní § 14 odst. 2 a 3 (čís. 3), cit. zák.; nestačí, že přednosta úřadu (starosta) postoupil obecním úředníkem sepsané trestní oznámení státnímu zastupitelství, ani prohlášení podřízeného úředníka při hlavnímu přelíčení, že žádá potrestání jménem vlastním i jménem úřadu. — V námitce zmateční stížnosti, že výrok, podřaděný § 312 tr. zák., je jen částí výroků, vztahujících se na úřad (§ 2 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n.),

nejde o nepřipustné uplatňování zmatku čís. 10 § 281 tr. ř. v neprospěch obžalovaného (vzhledem k tomu, že trest podle § 2 cit. zák. je přísnější), vytýká-li zmateční stížnost právem i nedostatek potřebného zmocnění ke stíhání podle § 14 cit. zák. (Rozh. ze dne 10. září 1934, Zm I 165/34.)

Ochrana republiky.

Zákon na ochranu republiky rozšířil trestnost jednání namířených proti bezpečnosti republiky tím způsobem, že pokus o násilný podnik v zákoně speciálně vytýčený (§ 1). stíhá jako skutek již dokonáný, přípravné jednání pak k pokusu takovému, jinak dle zásad trestního práva beztrestné, nabylo-li určitých forem (též spolčení), normuje jakožto samostatný zločin přípravy úkladů dle § 2 cit. zák. — Také svádění, byť i nedokonané, k této trestné přípravě úkladů spolčením se zejména zdejších příslušníků v SA. podléhá sankci § 9 tr. zák. a § 2 al. 1 zák. na ochr. rep., jde-li o svádění ke spolčení se, jež má být nebo je přípravou ku provedení násilného pokusu o odtržení části území Csl. republiky a přivtělení jeho k Německu, byť i v době ještě vzdálené a blíže neurčitelné. (Rozh. ze dne 8. září 1934, Zm I 498/34.)

Demokraticko-republikánská forma státu je tu, i když jsou ze všeobecného a rovného práva hlasovacího vyňaty jednotlivé osoby k tomu podle zákona nezpůsobilé a když vláda je sestavena jen z některých parlamentních stran. (Rozh. ze dne 24. října 1934, Zm I 868/33.)

Padělání peněz.

Pro skutkovou podstatu zločinu podle § 4 zák. čís. 269/1919 Sb. z. a n. nestačí, že někdo padělaný peníz udává, nýbrž je třeba ještě zjistiti, že tak činí vědomě (že udává peníz, o který jde, věděl, že udává padělek). (Rozh. ze dne 20. září 1934, Zm I 960/34.)

Snížené trestní sazby těžkého žaláře od 1 do 5 let (§ 2 zák. čís. 471/1921) lze použiti na zločin padělání peněz podle § 1 zák. čís. 269/1919 Sb. z. a n. jen, byl-li spáchán paděláním kolků na bývalých rakousko-uherských bankovkách (zák. čís. 84/1919), nikoliv i, byl-li spáchán paděláním skutečných peněz, označených blíže v § 12 cit. zák. (Rozh. ze dne 8. září 1934, Zm I 690/34.)

Podvod.

Průvodní stvrzenka podle § 2 čís. 2 zákona o dani z masa (čís. 262/1920), vydaná obcí, již příslušný finanční úřad podle posl. odst. § 3 vlád. nař. ze dne 26. dubna 1920, čís. 263 Sb. z. a n. právo k tomu neudělil, není veřejnou listinou ve smyslu §§ 199 d., 320 f. tr. zák.; bylo-li padělané stvrzenky použito k oklamání finančního úřadu, kontrolujícího placení daně z masa, by stát byl na dani zkrácen, jde o podvod ve smyslu §§ 197, 461 tr. zák. (Rozh. ze dne 9. října 1933, Zm II 413/32.)

Příslušnost.

Dokud žádné státní zastupitelství neučinilo návrh na stíhání, nemohla se příslušnost soudů státi spornou a nejvyšší soud nemá žádného podkladu pro rozhodování podle § 64 tr. ř. (Rozh. ze dne 7. července 1934, Nd II 73/34.)

Rozsudek.

§ 427 tr. ř. odkazuje k § 424 tr. ř. jen co do způsobu uveřejnění rozsudku, nemění však nic na všeobecné zásadě § 269 tr. ř., že oznámení rozsudku obžalovanému zařídí předseda soudního sboru. Nemůže tedy veřejný žalobce svými prohlášeními ani zameziti oznámení rozsudku obžalovanému, ani není oprávněn, aby uveřejnění sám zařídil. Ustanovení poslední věty § 424 tr. ř. týká se jen uveřejnění obsilky. (Rozh. ze dne 19. října 1934, Zm II 331/33.)

Řízení kárné ve věcech soudců.

Usnesl-li se kárný senát vrchního soudu upustiti od kárného vyšetřování proti obviněnému soudci pro služební přečin (vyšetřování v tom směru zastaviti), nesmí v této věci pokračovati dále v řízení pro nepřístojnost, nýbrž musí postoupiti spisy příslušnému prezidentovi krajského soudu; uložil-li sám pořádkový trest důtky, vykróčil z mezí své příslušnosti; odvolání obviněného je přípustné, i když se tak stalo v neveřejném sedění bez předchozího ústního líčení; nejvyššímu soudu jest k oné zmatečnosti přihlížeti, třebaže ji odvolání výslovně neuplatňuje. (Rozh. ze dne 10. září 1934, Ds II 4/34).

Soudce — disciplinární.

Předpisy §§ 45 a 47 soudní instrukce č. 81/1953 ř. zák. ukládají soudci všeobecnou povinnost, aby se nejen ve svém soudcovském povolání, nýbrž i ve všech ostatních poměrech choval bezvadně a přiměřeně svým povinnostem v zákoně uloženým, aby se i v občanském životě vystříhal všeho, co by bylo způsobilé snížit vážnost stavu, ke kterému náleží. — Poněvadž podle § 45 odst. 2 soud. instr. v úpravě zák. č. 449/1919 je jeho povinností bezpodmínečně věrnost Československé republice a nezlomné přidržení se vládních zásad jakož i chování přiměřené této povinnosti, náleží soudci — vyžadují-li toho okolností doby, místa a poměrů vůbec — dáti i zevním chováním výraz této vnitřní věrnosti a oddanosti ke státu. — Nejde jen o nepřístojnost, nýbrž o služební přečin, trestný propuštěním ze služby podle § 6 lit. c) zák. č. 46/1868 ř. zák. neúčastnil-li se soudce, pověřený správou okresního soudu v pohraničním území, oslavy státního svátku 28. října, k níž byl okresní soud písemně pozván, nýbrž odejel bez důležité příčiny z města, nedal-li zaměstnancům soudu výslovný a jasný příkaz, aby se oslavy účastnili, a svolal-li je v úředních hodinách do své úřední kanceláře a tam jim v menšinovém jazyku (§ 1 zák. č. 122/1920) oznámil, že byl proto udán a udání to ostře odsoudil. (Rozh. ze dne 10. září 1934, Ds I 10/34).

O porušení cti a důstojnosti stavu soudcovského nejde jen, dostalo-li se závadné soudcovo jednání k vědomosti širšího okruhu osob, jež nejsou příslušníky stavu soudcovského, nýbrž stačí, nemohlo-li takové soudcovo jednání podle okolností zůstatí skrytým, nýbrž musily-li se o něm dověděti i osoby, u nichž mohlo v důsledku toho vzniknouti pokořující mínění o dotčeném soudci neb o stavu soudcovském vůbec. — V subjektivním směru stačí nedbalost záležející v tom, že vinník si neuvědomil pravý ráz svého jednání proto, že neuvažoval o něm s pečlivostí, již bylo třeba a jež byla možnou. — Spadá sem, dopustil-li soudce, aby znalec při komisích dával zapisovateli peněžité částky, o něž se pak se zapisovatelem dělil. (Rozh. ze dne 21. června 1934, Ds I 42/33).

Spoluvina.

I pomocníku (účastníku) je přičísti zločin, znal-li okolnosti rozhodné pro zločinnou kvalifikaci krádeže (odevzdal-li hlavnímu pachateli klíč za tím účelem, aby spáchal krádež na věci uzamčené). (Rozh. ze dne 12. července 1934, Zm I 736/33).

Telegrafy.

Pojem trestného „prodávání“ radiotelegrafního a radiotelefonního zařízení je naplněn i tou skutečností, že obžalovaný živnostník, mající pouze koncesi na svůj vlastní radiopřijímač, uváděl ve známost reklamou, že prodává radiová zařízení, tato vystavoval ve svém výkladu a na dotaz sděloval ceny. Okolnost, že při tom prodal onen svůj radiopřijímač, je součástí děle trvající činnosti prodejně, nekryté úředním povolením. — Skutková podstata prodávání radiotelefonních zařízení nevyžaduje, aby došlo ke skutečnému prodeji, byť i jen jediného přístroje. (Rozh. ze dne 28. srpna 1934, Zm I 133/34).

Tiskové právo.

Za uveřejnění tiskové opravy podle § 11 zák. čís. 126/1933 Sb. z. a n. může žádati ten, koho se zpráva dotýká, třebaže se skutečnosti ve zprávě uveden nedotýkájí jeho cti; nečiní se rozdíl mezi osobami fyzickými a právníckými. — Dotýká-li se zpráva spolku, obchodní společnosti (akciové) nebo i nahodilého sdružení osob. přísluší jim ono právo, i když nepožívají „korporačních práv“ ve smyslu § 492 t. zák. (§ 5 čís. 3 zák. čís. 108/1933). Rozh. ze dne 27. června 1934, Zm I 331/34.)

S hlediska skutkové podstaty přestupku § 23 tisk. zák., spáchaného vyvěšením tiskopisu na vývěsní tabuli (strany DNSAP), nesejde na tom, zda se pacnatel podle své funkce (ve straně) měl za oprávněna tiskopis vyvěsiti, nýbrž na tom, zda dostal k tomu zvláštní povolení od úřadu bezpečnosti; nestačí jen povšechné povolení k vyvěšování (přibíjení) tiskopisů vůbec. (Rozh. ze dne 26. září 1934, Zm I 383/33.)

Trest smrti.

(Zák. čís. 91/1934.)

V případech § 1 zák. čís. 91/1934 Sb. z. a n. nelze použití předpisu § 338 tr. ř.; odvolání obžalovaného je přípustné jen, uložil-li mu soud v rozpětí hranic tam zmíněných (15 — 30 let) trest na svobodě vyšší než 15 let. (Rozh. ze dne 19. září 1934, Zm I 749/34.)

Úředník veřejný.

Prísežný lesní hajný požívá ochrany § 68 tr. zák., vyzval-li neznámé pachatele, přistíženě v lese při vybírání medových plástů a roje včel, aby s ním šli na lesní úřad ke zjištění totožnosti. (Rozh. ze dne 12. července 1934, Zm I 705/33.)

Člen finanční pohraniční stráže, který osobu, překročivší hranice, považuje za cizince, jenž chce podloudně přenést zboží a podloudně překročí hranice, jest, když proti této osobě zakročuje, ve výkonu své služby. Nezáleží na tom, že osoba, proti níž zakročeno, ve skutečnosti cizincem není a že tedy postup člena finanční stráže nebyl materiálně správný. (Rozh. ze dne 24. července 1934, Zm II 264/33.)

Osadnímu starostovi nepřísluší z důvodu této jeho funkce výkon bezpečnostní policie ve smyslu § 59 obec. zřiz. čes. (Rozh. ze dne 4. září 1934, Zm I 702/33.)

Hajný požívá ochrany § 68 t. zák., prohlíží-li na veřejné cestě vozy, odvázející dříví v lesa, aby zjistil, neodvázejí-li dříví kradené, poněvadž před tím bylo dříví v lese jeho dohledu svěřeném odcizeno. (Rozh. ze dne 2. října 1934, Zm I 310/34.)

Vydvádání zločinců.

Základem právního postavení extradovaného, jenž je jen objektem v extradičním řízení, je totožnost činu, pro který bylo vydání povoleno, s činem, pro který byl vynesena rozsudek. Totožnost činu neznamená totožnost kvalifikace; zásada výlučnosti není porušena, je-li čin, pro nějž za vydání pachatele bylo žádáno a pro nějž byl odsouzen, ve smlouvě uveden, byť i pod jiným pojmenováním neb označením jako trestný čin extradiční. Odsouzení za změněné kvalifikace činu je jen tehdy vyloučeno, pakli je smlouva výslovně vylučuje. — Podle smlouvy mezi vládou republiky Československé a vládou Spojených Států Severoamerických ze dne 2. července 1925 (Sb. z. a n. čís. 48/1926) není vyloučeno překvalifikování činu, pro nějž byl obžalovaný vydán. — Z náhodného nedopatření eskorty, záležejícího v tom, že se orgány, obstarávající dopravu obžalovaného, ocitly na území jiného státu, nemůže obžalovaný ve svůj prospěch ničeho odvozovati. (Rozh. ze dne 9. října 1934, Zm II 130/34.)

Zbrojní patent.

Prak není zakázanou zbraní. (Rozh. ze dne 26. července 1934, Zm I 816/33.)

Zpronevěra.

Výhrada práva vlastnického jest přípustná i při věcech určených ke zpracování, jest však právně účinnou jen potud, pokud nedošlo ku zpracování. Jakmile byly věci, s výhradou vlastnického práva prodané, zpracovány stává se tato výhrada vlastnického práva právně bezúčinnou, poněvadž v době učiněné výhrady věci ty v nové formě ještě neexistovaly. (Rozh. ze dne 28. srpna 1934, Zm I 227/34.)

Žhářství.

Ustanovení § 169 tr. zák. vyžaduje jednak všeobecný zlý (t. j. protiprávní) úmysl, jednak vědomí pachatele, že zapálením svého majetku vydává v nebezpečí ohně i majetek cizí. — Směřuje-li zlý úmysl pachatelův k účelům § 170. tr. zák. (zkrátiti práva jiné osoby), závisí otázka, zda je užití § 169 či § 170 tr. zák., na okolnostech, za nichž byl čin spáchán. — Není-li tu podmíněk pro přísnější ustanovení § 167 tr. zák., musí mírnější ustanovení ustoupiti přísnějšímu. (Rozh. ze dne 9. října 1934, Zm I 17/34.)

Z judikatury nejvyššího správního soudu.

Církevní věci.

Ustanovení § 13, odst. 2., poslední věta nař. č. 124/1928 sb. o tom, že duchovní v tomto odstavci uvedeni nemají nároku na doplatek kongruálních platů za dobu před nabytím československého státního občanství, je ve shodě se zákonem č. 122/1926 a úst. zák. 152/1926. (Nál. z 29. září 1934, č. 2406.)

Ustanovení § 5 nařízení ministra orby, živnosti a obchodu z 18. září 1888, č. 48.151 (R. T. 133/1888) ve znění nařízení ministra obchodu z 31. prosince 1902, č. 78.372 (R. T. 159/1902) o prodeji košerovaného masa nepozbylo platnosti podle 3. odst. § 253 zákona č. 259/1924 sb. o živnostenském zákoně pro území Slovenska a Podkarpatské Rusi. (Nál. z 11. října 1934, č. 18.703.)

Daně.

Nástavbu patra budovy (§ 134, lit. c) zák. č. 76/1927 sb. o př. daních) nelze s hlediska § 136, odst. 1. téhož zákona a § 52, č. 2 zák. č. 45/1930 sb. o stavebním ruchu považovati za stavbu domu s malými byty. (Nál. z 29. září 1934, č. 18.119.)

Ustanovení prov. nař. č. 175/1927 sb. „K § 137“ zák. č. 76/1927 sb. o př. daních v odst. 1. o dokladech k žádosti za dočasné osvobození od daně domovní je kryto zmocněním obsaženým v § 137, odst. 2. leg. cit. (Nál. z 29. září 1934, č. 18.283.)

Hotové výlohy, jež majitel pohřebního ústavu zálohou platí za zákazníky osobám třetím (kněžím, kostelníkům, zvoníkům, zpěvákům atd.) patří do základu daně (§ 4, č. 4 zákona č. 268/23 sb. ve znění zákona č. 246/26 sb.). (Nál. ze 4. října 1934, č. 18.631.)

V místech, zmíněných v § 143, odst. 1. b) zák. o př. daních, jest i budova přenechaná spolu s pozemky zemědělskými k užívání za úhrnné sjednanou úplatou podrobena dani činžovní. (Nál. ze 13. října 1934, č. 9866.)

Hospodářská spojitost podle § 16, odst. 3. zák. č. 76/1927 sb. o př. daních není dána již pouhým placením příspěvku dětem poplatníka z výtěžku zdejšího pramene. (Nál. z 18. října 1934, č. 17.221.)

Dávka z majetku.

Při výpočtu zkrácení dávky z majetku podle § 31, odst. 1. zák. č. 309/20 sb. u cenných papírů, které byly podrobeny dávce, uložené vlastníku, jako součást vydělečného jmění, dlužno hleděti poměrně k obchodním dluhům, které podle vyměření dávky postihovaly celé jmění vydělečné. (Nál. z 20. září 1934, č. 17.586.)

Důchodkové právo trestní.

Pro opravné prostředky v řízení o přiznání neb odeprání udavačské odměny (§§ 300 a násl. celního a monopolního řádu) neplatí předpisy zákona č. 101/1896 ř. z. o řízení stran opravných prostředků proti rozhodnutím a opatřením politických úřadů. (Nál. z 5. září 1934, č. 16.756.)

Horní právo.

Rozhodovací pravomoc ministerstva veřejných prací podle § 28, odst. 3. zákona o bratrských pokladnách, č. 242/22 sb. je instanční a rozsah její není vymezen předpisy § 68 a násl. (Nál. z 19. října 1934, č. 19.482.)

Chudinství.

Změna osobních poměrů osoby podporované, záležející v tom, že osoba ta získá vedle státní starobní podpory faktické zaopatření od subjektu, který jí poskytování zaopatření toho není po zákonu povinnen, není — zůstaly-li nezměněny ostatní zákonné předpoklady — důvodem k odnětí státní starobní podpory podle ustanovení § 6, odst. 2. zák. čís. 43/1929 sb. (Nál. z 24. září 1934, č. 17.845.)

Občanství státní.

Činem proti bezpečnosti československé republiky ve smyslu § 1, odst. 3., lit. a) zákona č. 152/1926 sb. jest také kterýkoliv trestní čin spadající pod zákon na ochranu republiky č. 50/1923 sb. (Nál. z 26. září 1934, č. 17.914.)

Ztráta čs. státního občanství obcí není ztrátou státního občanství propuštěním neb nepřítomností podle § 40 zák., čl. L: 1879. (Nál. z 26. září 1934, č. 17.917.)

Obecní věci.

Plné moci pro právní zástupce, vydávané osadami ve sporech vodoprávních v Čechách, vyžadují náležitostí výtčených v § 34 č. 4 a v § 55 odst. 2. čes. obec. zřízení. (Usnesení z 1. září 1934, č. 16.013.)

Také odprodej obecní lesní parcely, která s ostatním obecním lesem teritoriálně nesouvisí, spadá pod pojem rozdělení obec. lesa ve smyslu § 21 les. zák. a vyžaduje proto povolení zemského úřadu. (Nál. ze 7. září 1934, č. 16.490.)

V obcích ve kterých následkem ustanovení odst. 7. § 1 zák. č. 77/1927 sb. resp. odst. 10. § 1 zák. č. 169/1930 sb. musí na místo přírážky dosud v jednotlivých částech obce odstupňované nastoupiti přírážka jednotná, jest dle § 1, odst. 3. věta 2. zák. č. 77/1927 přípustno zvýšiti přírážku k dani činžovní na tolik, aby z týchž objektů při základně snížené podle § 156, zák. o př. d. č. 76/1927 sb. vynesla tolik, kolik činil resp. by byl činil v r. 1927 souhrn výnosu přírážky k dani činžovní ze všech jednotlivých částí obce při sazbách v r. 1927 nejvýše přípustných. (Nál. z 21. září 1934, č. 16.492.)

Byla-li volba starosty provedena tím způsobem, že na hlasovacích lístcích, určených pro volbu obecního zastupitelstva, podtrhli členové obecního zastupitelstva jméno kandidáta, nezakládá postup ten sám o sobě vadu volebního řízení. (Nál. z 24. září 1934, č. 17.911.)

Obec není legitimována stěžovati si k nejvyššímu správnímu soudu do rozhodnutí, jímž zemský úřad vyřídil námítky proti volbě obecního zastupitelstva, obecní rady nebo obecních komisí. (Usnesení z 15. října 1934, č. 13.755.)

Osvobození převodu od dávky z přírůstku hodnoty nemovitostí podle § 52 zák. č. 44/1927 sb. není na závadu okolnost, že stavba na pozemku v době, kdy vlastníkem byl ještě nabyvatel, provedena byla na náklad nikoli nabyvatele, nýbrž osoby třetí. (Nál. z 19. října 1934, č. 18.711.)

Pojištění nemocenské, invalidní a starobní.

Politické úřady nejsou kompetentní k žádosti okresní nemocenské pojišťovny rozhodovati otázku existence pojištění podle zák. 221/1924 sb. (Nál. z 18. září 1934, č. 17.079.)

Nejde-li o případ § 16, odst. 1. zákona č. 221/1924 sb., stíhá pojišťovnu průvodní břímě co do správnosti předpisu pojistného. (Nál. z 25. září 1934, č. 18.163.)

Poučení o opravném prostředku, obsažené ve výměru okresní nemocenské pojišťovny, že odvolání jest podati . . . u nositele pojištění, není nesprávné (§ 189 zák. č. 221/1924 ve znění zák. č. 184/1928 sb.). Nál. z 2. října 1934, č. 20.891/32.)

Zaměstnavatel domáckého dělníka není zproštěn závazku platiti nemocenské příspěvky dle zák. č. 33/1888 ř. z. proto, že domácká práce pro něho je v poměru k domácké práci téhož zaměstnance u jiných zaměstnavatelů jen zaměstnáním vedlejším. (Nál. z 16. října 1934, č. 19.017.)

Pojištění pensijní.

Má-li zaměstnanec podléhající pensijnímu pojištění požitky toliko po část roku, jest pro zařazení do tříd služného podle § 4, odst. 3. zák. č. 26/1929 sb. rozhodnou částka, rovnající se 12ti násobku skutečného měsíčního požitku. (Nál. z 29. září 1934, č. 9161/32.)

Obchodními pomocníky podle § 73 lit. a) živ. řádu, povinnými pensijním pojištěním podle § 1, odst. 1. č. 4 věta 2. pensijního zákona č. 26/1929 sb. jest rozuměti pomocníky, zaměstnané převážně živnostenským odbytem zboží nehledíc na povahu živnosti. (Nál. z 29. září 1934 č. 4732.)

Pojištění úrazové.

Pro stanovení ročního pracovního výdělku učňova podle § 6, odst. 7. úrazového zákona č. 1/1888 ř. z. jest použití zásady vyslovené v témž § odst. 2. (Nál. z 11. září 1934, č. 16.808.)

Lomem ve smyslu § 1, odst. 1. úrazového zákona č. 1/1888 ř. z. jest rozuměti podnik, při němž se v trvalém vykořisťování nějakého ložiska oddělují od větších mas půdy její části užitím mechanické síly. (Nál. z 11. září 1934, č. 17.473.)

Policejní věci.

S hlediska min. nař. čís. 81/1910 ř. z. o bezpečnostních ustanoveních policejních pro jízdu jízdných silostrojů jsou pojmy „uzavřená osada“ a „osada po městsku zastavěná“ totožné. (Nál. ze 3. září 1934 č. 16.538.)

Pro posouzení skutkové podstaty přestupku 2. odst. čl. 4. zákona č. 125/1927 sb. je nerozhodno, kdo dopis, v němž bylo použito způsobu psaní veřejný orgán urážejícího, k orgánu veřejné správy řádně podaný otevřel a zdali se s obsahem tohoto dopisu seznámil. (Nál. z 8. září 1934, č. 5577/33.)

Ustanovení zákona o názvech měst, obcí, osad a ulic . . . č. 266/1920 sb. nevylučují, aby politický úřad mohl za okolností proti usnesení obce o pojmenování ulice zakročiti též s hlediska čl. 2. zákona o organizaci politické správy č. 125/1927 sb. (Nál. z 12. září 1934, č. 16.543.)

Prodej periodických tiskopisů cizozemských nepodléhá ustanovením § 2 zákona č. 161/1894 ř. z., nýbrž zůstal upraven i nadále ustanovením 5. odst.

§ 3 tiskového zákona č. 6/1863 ř. z. — Právo odvolati povolení k prodeji periodických tiskopisů cizozemských, dané úřadu v 5. odst. § 3 tiskového zákona č. 6/1863 ř. z. není ničím omezeno a nebylo omezeno ani zákonem č. 161/1894 ř. z. (Nál. z 20. září 1934, č. 17.340.)

Za přestupek 2. odst. čl. 4. zák. čís 125/1927 sb., spáchaný obsahem listiny vyhotovené v advokátní kanceláři náležející dvěma advokátům společně, nelze činiti zodpovědným jednoho z těchto advokátů jen proto, že listina ta jest opatřena razítkem advokátní kanceláře, jejíž jest advokát ten společníkem. — Od účinnosti zák. čís. 125/1927 sb. mohou i politické (státní policejní) úřady na Slovensku a Podkarpatské Rusi zakročiti podle 2. odst. čl. 4. tohoto zákona také proti advokátům, kteří jako zmocněnci užívají v písemných podáních k orgánům veřejné správy způsobu psaní je urážejícího. (Nál. ze 30. října 1934, č. 16.539.)

Poplatky.

Při žalobách podle § 37 ex. ř. netvoří poplatkový základ rozsudečného hodnota exekuce vymáhané pohledávky, ani hodnota zástavy, je-li nižší než hodnota prvnější. (Nál. ze 7. září 1934, č. 7013/31.)

Zápisy k nabytí vlastnických práv k nemovitostem zrušeného svěřenství na podkladě dohody podle § 2., zák. č. 179/1924 sb. podléhají zásadně vkladnému, pol. saz. pol. 16 lit. *A. b*) popl. sazby. (Nál. z 24. září 1934, č. 17.932.)

Prohlásil-li v listině o poskytnutí úvěru třetí osoba, že přistupuje k závazkům příjemce úvěru jako solidární plátce, podléhá toto prohlášení samostatnému poplatku podle saz. pol. 81/31 popl. zák. (Nál. z 25. září 1934, č. 18.018.)

Zcizení přidělené půdy přidělcem, byť i za souhlasu státního pozemkového úřadu, nepožívá poplatkových výhod, uvedených v § 58, odst. 2, přidělového zákona č. 81/1920 sb. (Nál. z 9. října 1934, č. 18.407.)

I když dráha, provozující svůj podnik, dodává svým zřízcům fakticky — třeba bez smluvního závazku — režijní palivo, jsou její dopisy, týkající se zadání rozvážky uhlí toho, obchodní korespondenci ve smyslu § 9 zák. č. 20/1864 ř. z. (Nál. ze 4. října 1934, č. 17.342.)

Bylo-li ve smlouvě o koupi dříví na stojato ujednáno, že smlouva ztratí platnost, nebude-li do určité doby udělen úřední souhlas ke kácení, jde o smlouvu, uzavřenou s výminkou rozvazovací podle § 60. zák., čl. XI : 1918. (Nál. ze 4. října 1934, č. 17.345.)

Na fyzické rozdělení jmění akciové společnosti mezi jednotlivé akcionáře nelze užití předpisu § 8 zák. č. 74/1901 ř. z. (Nál. ze 17. října 1934, č. 17.787.)

Nárok vdovy uplatňovaný proti dědicům z titulu koakvisice je pozůstalostním břemenem jen v případě, že dochází k uspokojení tohoto nároku v hotovosti (§ 3, odst. 2. zák., čl. XI : 1918). (Nál. ze 17. října 1934, č. 19.081.)

Podíl jednotlivého společníka veřejné obchodní společnosti na společenském jmění řídí se v nedostatku zvláštní úmluvy poměrem vnesených vkladů (převodní poplatek při disoluci). (Nál. ze 17. října 1934, č. 19.388.)

Důkaz, že strana k zaplacení rozsudečného v druhé řadě zavázaná podle § 5. odst. 2. zák., čl. XLIII/1914, na svoji pohledávku ničeho nedostala, není proveden tím, že pohledávka ta musela býti žalována v cizině. (Nál. z 19. října 1934, č. 17.528.)

Nájemníkům nepřisluší rekursní právo proti demoličnímu rozkazu vydanému podle § 21 stavebního statutu města Mukačeva. (Nál. z 22. září 1934, č. 17.523.)

Školství.

Zákon č. 104/1926 sb. (§ 1, odst. 1., věta 2. a § 45.) sám o sobě nevylučuje nárok výpomocného učitele církevní školy na odměnu podle § 3. odst. 5. téhož zákona z toho důvodu, že místo, o něž jde, nebylo zřízeno se souhlasem státní správy. (Nál. z 19. září 1934, č. 17.520.)

Za účinnosti učitelského zákona čís. 104/1926 sb. nemůže učitelka národní školy nárok na započtení období, ztráveného ve službě školní před vystoupe-

ním z této služby z důvodů provdání, pro zvýšení služného, opíráti se o předpis § 4, z. čís. 455/1919 sb. (Nál. ze 3. října 1934, č. 18.523.)

Podávati jménem země jako konkurenčního činitele ve věcech osobního nákladu národního školství odvolání do rozhodnutí zemské školní rady přísluší za platnosti zákona č. 125/1927 sb. o organizaci politické správy zemskému prezidentovi (§ 54 cit. zák.). — Zemská školní rada není veřejnoprávní zájmovou korporací ani ústavem neb podnikem zemským neb zemí spravovaným ve smyslu § 5, odst. 2. zák., č. 125/1927 sb. o organizaci politické správy. (Nál. ze 6. října 1934, č. 18.525.)

Váleční poškozenci.

10% příplatek dle § 10, odst. 2. zák. čís. 142/20 sb. ve znění zák. čís. 39/22 přísluší invalidovi, jehož manželka či družka nemůže býti výdělečně činná, třeba tato pobírá pensi, stačící ke krytí její výživy. — Úřad je dle § 31, zák. čís. 142/20 sb. ve znění novely čís. 133/30 sb. oprávněn zastaviti i právo-platně priznané zaopatřovací požitky válečného poškozence, zjistí-li, že priznání stalo se neprávem. (Nál. z 11. září 1934, č. 17.076.)

Ustanovení vládního nařízení ze 7. prosince 1922, čís. Sb. z. a n. k § 28, odst. 3., že zemře-li válečný invalida po vyhlášení zákona ze dne 20. února 1920, čís. 142 Sb. z. a n., musí jeho předkové uplatňovati případný nárok na důchod předků přihláškou do jednoho roku ode dne úmrtí, odporuje zákonu (Nál. z 9. října 1934, č. 19.028.)

Vojenské věci.

Vdova po pensionovaném vojenském gážístovi na Slovensku jest legitimována k stížnosti na nejvyšší správní soud ve věci doplatků jeho výslužného. — Pensionovaný vojenský gážísta, jemuž bylo uděleno státní občanství podle zákona č. 152/1926 sb., nemůže z § 6, cit. zákona vyzovovati nárok na výplatu výslužného již ode dne 28. října 1918. (Nál. z 15. září 1934, č. 17.422.)

Zaměstnanci veřejní.

Státními odpočivnými nebo zaopatřovacími požitky podle ustanovení § 17, odst. 2., čís. 1, zák. č. 286/1924 sb. o kumulaci požitků jest rozuměti ve smyslu ustanovení § 21, téhož zákona také jednotný drahotní přírůstek a přírůstek na děti podle ustanovení §§ 4, 5 a 10 zákona 394/1922 sb. (Nál. z 10. září 1934, č. 17.255/32.)

Civilní správa Podkarp. Rusi byla povinna rozhodnutí, vydané za platnosti platového zákona č. 103/1926 sb. v platové záležitosti politického úředníka na Podkarpatské Rusi, opatřiti poučením o opravných prostředcích podle zák. č. 269/1929 sb., vládní nař. č. 476/1920 sb. a zákona č. 101/1896 ř. z. (Nál. z 10. září 1934, č. 1231/33.)

Propůjčení systemisovaného služebního místa úředníku býv. samosprávného okresu v Čechách, o němž byl úředník ten uvědoměn provisorním dekretem okresní správní komise ještě před 1. prosincem 1928, není účinným, nebyla-li okresní správní komise o usnesení zemského (správního) výboru, jímž propůjčení to bylo podle § 212, odst. 4. resp. 6. platového zákona schváleno, vyzooměna ještě před 1. prosincem 1928. (Nál., z 24. září 1934, č. 17.841.)

Obecní resp. obvodní notář, který nevykazuje předběžného vzdělání podle zák. čl. XX./1900 a který byl přeložen na odpočinek před 28. říjnem 1918, nemá nároku na to, aby mu při úpravě odpočivných požitků podle zák. čís. 70/1930 sb. a vládní nařízení čís. 96/1930 sb. byla pensijní základna stanovena na základě II. služební třídy. (Nál. z 15. října 1934, č. 14.086.)

Vládní nařízení o převzetí zaměstnanců samosprávných korporací do státní služby a o jejich zařazení č. 163/1930 sb., pokud v odst. 1. § 11 stanovilo, že k době ztrávené ve službách zemí, žup a okresů a k právům v těchto

službách v mezích ustanovení § 212, odst. 1. a 2. platového zákona nabytým se při určení služebního pořadí přihlíží tak, jakoby šlo o dobu ztrávenou ve stejném služebním poměru státním a o práva nabytá ve státní službě, jest ve shodě s ustanovením § 10, odst. 1. a 3. organizačního zákona č. 125/1927 sb. (Nál. z 26. října 1934, č. 11.593.)

Závodní výbory.

Současné propuštění většího počtu zaměstnanců může mít povahu hromadného propuštění ve smyslu § 3, lit. g), odst. 1., zák. č. 330/21 Sb. z. a n. o závodních výborech i tenkrát, jestliže ani celý závod ani jednotlivé jeho oddělení práci nezastavily. (Nál. z 13. září 1934, č. 22.327/33.)

V případě hromadného propuštění ve smyslu § 3, lit. g), odst. 1. zák. č. 330/21 Sb. z. a n. nepřísluší závodnímu výboru právo odporu podle 2. odst. téhož zák. ustanovení a proto také není rozhodčí komise — podá-li v takovémto případě závodní výbor odpor přece — příslušna věcně o něm rozhodovati. (Nál. ze 13. září 1934, č. 22.230/33.)

Živnostenské právo.

Promlčení přestupků živnostenského zákona č. 259/1924 sb. nastane také tehdy, když v řízení již zahájeném nebylo šest měsíců pokračováno. (Nález ze 6. září 1934, č. 16.542.)

I. Právo rekursu proti udělení dispense od průkazu způsobilosti k nastoupení živnosti hostinské dle § 5 zákona č. 112/1927 sb. živnostenskému společenstvu nepřislouší.

II. Slova „podle okolností“ obsažená v § 18, odst. 5. ž. ř. vztahují se i na posuzování potřeby obyvatelstva. (Nál. ze 14. září 1934, č. 17.336.)

Osoba, která byla před účinností zákona č. 112/1927 sb. zaměstnána po dobu 6 let o nedělích a svátcích v živnosti hostinské a výčepnické jako sklepník a zavázala se majiteli živnosti, že mu bude kdykoliv na požádání nápomocna v jeho živnosti jako sklepník, není po rozumu § 3, odst. 1., bodu 1., lit. b) cit. zák. osvobozena od průkazu způsobilosti předepsaného pro živnost hostinskou a výčepnickou v § 1 označenou. (Nál. z 27. září 1934, č. 18.164.)

K průkazu způsobilosti pro nastoupení živnosti výroby cementového zboží podle zákona č. 49/1927 sb. nestačí zaměstnání při výrobě cementového zboží u stavitele, mistra zednického nebo kamenického, který nemá zvláštního oprávnění k živnostenské výrobě cementového zboží. (Nál. z 2. října 1934, č. 17.080.)

Živnostenský úřad není oprávněn na základě § 54, odst. 2. ž. ř. živnostníkům, kteří mají oprávnění dle § 16, lit. g) ž. ř. zakazovati vůbec užívati výherních automatů. (Nál. z 2. října 1934, č. 18.414.)

Řízení správní.

Vládní nařízení č. 8/1928 sb. o řízení ve věcech náležejících do působnosti politických úřadů (správním řízení) nabylo vzhledem k zákonu č. 92/1928 sb. v zemi české a moravskoslezské účinnosti dnem 1. prosince 1928. (Nál. z 5. září 1934, č. 16.682.)

Rozhodování o stížnosti, vytykající že správní úřad, jenž rozhodl o nároku soukromoprávním, nebyl k rozhodování tomn příslušný, není z kompetence nejvyššího správního soudu vyňato ani tenkrát, jde-li o nárok, o němž podle zákonů o tom vydaných jsou povolány rozhodovati úřady správní. (Nál. ze 13. září 1934, č. 22.230/33.)

Není přípustno odvolati se podle § 88, odst. 3. vládn. nař. č. 8/1928 sb. z rozhodnutí zemského úřadu, jímž tento podle § 86, odst. 1., bod 2. cit. vl. nař. povolil obnovu řízení, jestliže rozhodnutí jeho vydané ve věci v obnoveném řízení je konečné. (Usnesení z 25. září 1934, č. 17.846.)

Není samo o sobě podstatnou vadou řízení, jestliže úřad, doplňuje z příkazu vyšší stolice šetření, neřídí se přesně příkazem mu daným. (Nál. ze 16. října 1934, č. 19.017.)

Řízení před nejvyšším správním soudem.

Odvola-li žalovaný úřad nař. rozhodnutí aniž stěžovatele uspokojil, nelze činiti dotaz podle § 44. zák. o s. s. se sankcí. (Usnesení z 1. září 1934, č. 16.599.)

Řízení ve věcech finančních.

Na Slovensku a v Podkarpatská Rusi lze pohledávku zůstavitelovy vdovy z věna jako pozůstalostní břemeno prokazovati též soudním přísežným výsledkem svědků a stran. (Nál. ze 17. října 1934, č. 19.081.)

Advokát zastupující stranu ve věci daně z obohacení je zásadně povinen svoje zmocnění u finančního úřadu vykázati plnou mocí — ale nemusí se tak státi hned při prvním procesním kroku (Slovensko). (Nál. ze 17. října 1934, č. 19.326.)

SEMINÁRNÍ

Matovsd.

KNIHOVNA

oddělení